

რეზიუმე

ტაივანი გახლავთ “აზიურ ვეფხვად” ნოდებული ერთ-ერთი აზიური სახელმწიფო. ის არის ეკონომიკური სასწაულებისა და გენდერული თანასწორობის ქვეყანა. ცაი ინ-ვენის საპრეზიდენტო არჩევნებში გამარჯვება არის გამოძახილი ზუსტად იმ წინგადადგმული ნაბიჯებისა და მცდელობებისა რაც ტაივანში მიმდინარეობდა დემოკრატიული განვითარების კუთხით. ცაი ინ-ვენი არამარტო პირველი ქალია, რომელმაც პრეზიდენტობას მიაღწია, არამედ ის გახლავთ პირველი ქალი, რომელიც ჩინურად მოსაუბრე სამყაროში ამ პოლიტიკურ მწვერვალამდე მივიდა და ეს შეძლო დამოუკიდებლად, არავითარი კლანური და ოჯახური დახმარების გარეშე, როგორც ეს მიღებულია აზიურ სამყაროში.

Summary

Taiwan- one of the Four Asian Tigers, land of economic miracles and gender equality. This country has stride towards the gender issues and the victory of Tsai Ing-wen on the presidential elections is the outcome of all affords this country has made for the democratic development. Tsai Ing-wen was not only the first woman to become president in its history but the first to rise so high in the Chinese-speaking world and unlike most of her precursors in Asia, she achieved this without the benefit of dynastic support.

* * * * *

ტაივანი - (ჩინეთის რესპუბლიკა) - დე-ფაქტო სუვერენული ქვეყანაა, კუნძული წყნარ ოკეანეში, რომელიც 150 კილომეტრითაა დაშორებული მატერიკული ჩინეთისგან. 1949 წელს აქ დასახლდა ჩინეთის ნაციონალისტური მთავრობა ჩან კაი შის ხელმძღვანელობით, რომელიც სამოქალაქო ომში დამარცხდა კომუნისტ მარქსიზმ-ლენინიზმის პეკინი ტაივანს ცალსახად განიხილავს ჩინეთის ერთ-ერთ პროვინციად. მსოფლიოს სახელმწიფოების უმეტესობაც ტაივანს ჩინეთის ტერიტორიად მიიჩნევს. დღემდე ამ კუნძულზე არ ვრცელდება ჩინეთის სახალხო რესპუბლიკის იურისდიქცია. სოციალისტური ჩინეთი და კაპიტალისტური ტაივანი ერთმანეთისგან დამოუკიდებლად განვითარდნენ. სამოცი წლის განმავლობაში ჩინეთი და ტაივანი აძლიერებდნენ თავიანთ სამხედრო პოტენციალს. გასული საუკუნის მეორე ნახევარში იყო შემთხ-

ვევები, როცა ჩინეთსა და ტაივანს შორის სამხედრო კონფლიქტი გარდაუვალი ჩანდა, მაგრამ მორიგ სამხედრო დაპირისპირებამდე საქმე არ მისულა. ეს დამოკიდებული იყო არა მარტო პეკინისა და ტაიპეის პოლიტიკურ ნაბიჯებზე, არამედ ამ პროცესებში ვაშინგტონიც აქტიურად იყო ჩართული.

ტაივანი „4 აზიური ვეფხვის“ სახელწოდებით ცნობილი სახელმწიფოებიდან, ერთ-ერთია. მისი ეკონომიკა, მეორე მსოფლიო ომიდან დღემდე, გასაოცარი სისწრაფითა და დინამიურობით ხასიათდება.

ბუნებრივია, რომ კომუნისტური ხელისუფლების მოსვლის შემდეგ, პეკინისთვის პრობლემას არ წარმოადგენდა კუნძულ ტაივანზე გახიზნული ჩან კაი-შის (რომელიც 1975 წლამდე მართავდა კუნძულს) ხელისუფლების საბოლოოდ დამხობა, რომ არ ყოფილიყო გარეშე ძალების ფაქტორი. 1954 წელს ამერიკის შეერთებულმა შტატებმა და ტაივანმა ხელი მოაწერეს ურთიერთდაცვის შესახებ შეთანხმებას, რომლის მიხედვითაც მატერიკული ჩინეთიდან თავდასხმის შემთხვევაში ამერიკა იტოვებდა (და იტოვებს) უფლებას ჩარეულიყო კონფლიქტში გომინდანის ხელისუფლების დასაცავად. ვაშინგტონისთვის ტაივანი განსაკუთრებული ინტერესების სფეროა. ტაივანი, როგორც ერთ-ერთი დასაყრდენი და ვაშინგტონის ინტერესების გამტარებელი წყნარი ოკეანის რეგიონში.

ბოლო წლებში საგრძნობლად დაუახლოვდა ჩინეთი ტაივანს, პეკინი მაქსიმალურად ცდილობს ეკონომიკურად მასზე დამოკიდებული გახადოს ტაიპეი. დღეისათვის ჩინეთის კონტინენტურ ნაწილსა და ტაივანს საკმაოდ მნიშვნელოვანი ეკონომიკური კავშირები გააჩნიათ. პეკინი ცდილობს მაქსიმალურად კომფორტული ბიზნეს გარემო შეუქმნას და წაახალისოს ტაივანური ინვესტიციები. თავად ჩინეთიც დიდ ინვესტიციებს დებს ტაივანის ეკონომიკაში. ამასთან, მატერიკული ჩინეთის ეკონომიკური სიძლიერის ფონზე ტაივანელებისთვის მიმზიდველი გახდა წარმატებით აპრობირებული ჰონგ-კონგისა და მაკაოს პოლიტიკა — “ერთი სახელმწიფო ორი სისტემა”, რომლის მიხედვით ტაივანს მიეცემა დამოუკიდებლად მოქმედების საშუალება, საგარეო პოლიტიკისა და თავდაცვის სფეროების გარდა. ეკონომიკური დაინტერესება, სრული ეთნიკური იდენტურობა, საერთაშორისო თანამეგობრობის მხარდაჭერა და რეინტეგრაციული შიდაპოლიტიკური პრიორიტეტები სწორედ ის ნიადაგია, რაც უახლოეს მომავალში ხელს შეუწყობს ჩინეთისა და ტაივანის გაერთიანებას. წარსულს ბარდება ის დრო, როდესაც ძალისმიერი მეთოდებით ხდებოდა პრობლემების გადაჭრა. დღეს უმთავრესი იარაღი არის ეკონომიკური მდგრადობა და სტაბილურობა. სწორედ ამ იარაღის გამოყენებას

ცდილობს ჩინეთი ტაივანთან მიმართებაში ქვეყნის საბოლოოდ გაერთიანების მიზნით. ჩინეთის სახალხო რესპუბლიკის თანმიმდევრული პოლიტიკა, რომელიც მიმართულია მშვიდობიანი გზებით და ეკონომიკური ბერკეტებით ქვეყნის საბოლოო გაერთიანებისკენ სამაგალითო უნდა იყოს იმ სახელმწიფოებისათვის, ვისაც სეპარატიზმის პრობლემა გააჩნიათ. [1]

ტაივანის ამომრჩეველმა, 2016 წლის 2016 წლის იანვარში გამართულ საპრეზიდენტო არჩევნებში ქვეყნის ისტორიაში პირველად, ქალი პრეზიდენტი აირჩია. 59 წლის ცაი ინ-ვენი ხელმძღვანელობს დემოკრატიულ-პროგრესულ პარტიას, რომელსაც ჩინეთისგან დამოუკიდებლობა სურს. ამ რანგში პირველი გამოსვლისას ინ-ვენიმ პირობა დადო, რომ შეინარჩუნებს ჩინეთთან ურთიერთობაში არსებულ სტატუსკვოს და დაამატა, რომ პეკინმაც პატივი უნდა სცეს ტაივანის დემოკრატია.

ცაი ინ-ვენი დაიბადა 1956 წელს. 1978 წელს, დაასრულა ტაივანის ეროვნული უნივერსიტეტის იურიდიული კოლეჯი. 1980 წელს კორნელის უნივერსიტეტში დაიცვა მაგისტრის ხარისხი, ხოლო 1984 წელს ლონდონის ეკონომიკის სკოლაში მიიღო დოქტორის ხარისხი. ლონდონიდან დაბრუნების შემდეგ ტაიბეის უნივერსიტეტში დაიწყო სამართლის სწავლება.

1990-იან წლებში მონაწილეობდა მოლაპარაკებებში, რომელიც ითვალისწინებდა მსოფლიო სავაჭრო ორგანიზაციაში ტაივანის გაწევრიანებას. 2000-2004 წლებში იყო მატერიკულ ჩინეთთან კავშირის სამთავრობო მინისტრი. 2004-2006 წლებში საკანონმდებლო იუანის წევრია. 2006-2007 წლებში ტაივანის რესპუბლიკის ვიცე-პრემიერია. 2012 წელს დამარცხდა საპრეზიდენტო არჩევნებში და გადადგა პარტიის ლიდერის თანამდებობიდან. ეს გახლავთ ის მოკლე ბიოგრაფიული მონაცემები, რაც ცნობილია ტაივანის ახალი ლიდერის შესახებ, თუმცა ტაივანზე ქალი ლიდერის ხელისუფლების სათავეში მოსვლას მთელი რიგი პროცესები უძღვოდა წინ.

ტაივანის ეკონომიკურმა განვითარებამ ხელი შეუწყო ქალების სოციალურ ეკონომიკური და პოლიტიკური სტატუსის ზრდას. კუნძულის ინდუსტრიალიზაციამ ქალებს მისცა შესაძლებლობა დაკავებულიყვნენ ოჯახის გარეთ, რამაც შეასუსტა პატრიარქალური ნორმები და გააძლიერა ქალების ინტერესი საზოგადოებრივი და პოლიტიკური მოღვაწეობისადმი. ტაივანის ეკონომიკის დინამიურობამ ქალებს სოციალურ და პოლიტიკურ სფეროებში დიდი შესაძლებლობები გაუჩინა.

გომინდანის ძალაუფლების ქვეშ ტაივანის წარმატებული სოციალურ-ეკონომიკური მოდერნიზაციის შედეგად მოხდა ქალების მატერიალური მდგომარეობის გაუმჯობესება და კულტურულ-განმანათლებლური დონის ამაღლება, რამაც შექმნა გარკვეული პირობები საზოგადოებრივი გააქტიურებისა და ქალთა მოძრაობის შესაქმნელად.

ტაივანის ქალთა მოძრაობას აქვს მისთვის დამახასიათებელი თავისებურებანი. 1970-

1980 წლებში ტაივანის სწრაფმა ეკონომიკურმა განვითარებამ და 1980 წლიდან პოლიტიკურმა ლიბერალიზაციამ განაპირობა ტაივანის სოციალური და პოლიტიკური განვითარების დაჩქარება. ქალთა მოძრაობის ორგანიზატორებმა მაქსიმალურად გამოიყენეს ამ პერიოდის პოლიტიკური ვითარება ქალთა უფლებების დასაცავად და მათი ორგანიზებისათვის, რაც შეუძლებელი იყო წინა წლებში. ძირითადი პოლიტიკური, ეკონომიკური და კულტურული ღონისძიებები ამ მჭიდროდ დასახლებულ კუნძულზე ხდება მის ადმინისტრაციულ ცენტრში ტაიბეიში. მოქმედების კონცენტრაცია დედაქალაქში ქალთა მოძრაობის ორგანიზატორებს უადვილებდა ურთიერთობას სახელმწიფო აპარატთან, კანონმდებლებთან და მედია საშუალებებთან ასევე სხვა მოძრაობების წევრებთან. საზოგადოებრივი მოღვაწეობისადმი ინტერესმა, მაგალითად, არჩევნებში მონაწილეობამ - სტიმული მისცა ქალებს პოლიტიკურ ცხოვრებაში ებრძოლათ წამყვანი პოზიციებისათვის და თავიანთი ინტერესების დასაცავად მათ დაიწყეს საზოგადოებრივ ცხოვრებაში მათი შემზღუდვი ტრადიციული სოციალურ-ეკონომიკური ნორმების გადალახვა.[2]

ტაივანის დემოკრატიზაციის პროცესს თანდათანობით, მაგრამ განუხრელად, თან სდევდა ქალთა პოლიტიკური აქტივობის დონის ამაღლება. ისტორიული პროცესების განვითარების შედეგად მოხდა ის რომოპოზიციის და რეჟიმის კონფრონტაციამ გამოიწვია ღრმა პოლიტიკური ლიბერალიზაციის პროცესი და ამ გადამწყვეტ მომენტში ოპოზიციური ძალების წინა ხაზზე აღმოჩნდნენ ქალები. 1970-1980 წლებში ავტორიტარული პოლიტიკური კონტროლის შესუსტების შედეგად ქალებს მიეცათ საშუალება დაეკავებინათ წამყვანი პოზიციები ბევრ საზოგადოებრივ-პოლიტიკურ მოძრაობებში. ეს ორი მოვლენა დაეხმარა ქალების საკმაოდ დიდ რაოდენობას მომზადებულიყვნენ ტაივანის ოპოზიციაში წამყვანი თანამდებობებისათვის და დემოკრატიულ პროგრესულ პარტიაში მოღვაწეობისათვის, რომელმაც 2000-2008 წწ. შეცვალა ხელისუფლებაში მყოფი გომინდანის პარტია. თავისთავად ის ფაქტი, რომ ტაივანის ყველა ძირითადი პარტია ატარებს სოციალური კეთილდღეობის პოლიტიკას არის უდიდესი პოლიტიკური მიღწევა.

ტაივანის ორივე ძირითადი პარტია აქტიურად მუშაობენ თავის მხარეს ქალთა ელექტორატის მოსაზიდად. 2008 წელს ისევ ოპოზიციაში გადასულმა დემოკრატიულმა პროგრესულმა პარტიამ საკანონმდებლო იუანში 25%-ზე მეტი ქალი-კანდიდატი წამოაყენა, ხოლო 2012 წლის-ტაივანზე ჩინეთის რესპუბლიკის საპრეზიდენტო არჩევნებში, პრეზიდენტის თანამდებობაზე ქალი-კანდიდატი ცაი ინ-ვენი წარადგინა. ეს უნდა ყოფილიყო ქალთა ელექტორატის გააქტიურების კიდევ ერთი ფაქტორი, რადგან ქალები მასთან აკავშირებდნენ მომავალში სოციალურ სამართლიანობას, არაფერი რომ არ

ვთქვით იმაზე, რომ ამ პარტიას უკავშირდება ტაივანის ქალთა უფლებებისათვის მებრძოლი მოძრაობის სახელი. კუნძულის ქალთა მოსახლეობის დიდი პროცენტის არჩევნებში მონაწილეობის მიუხედავად, 2012 წელს ცაი ინვენმა არჩევნები წააგო, რამაც კიდევ ერთხელ ცხადყო, რომ ამომრჩევლები პირველ რიგში ყურადღებას ამახვილებენ თუ რომელი პარტიის კანდიდატია წამოყენებული, ასევე მნიშვნელობა აქვს პარტიის ლიდერის პოპულარობას და რომ ქალთა ელექტორატი ყოველთვის არ არის ქალი კანდიდატის მხარდამჭერი.

ტაივანზე დამოუკიდებლად მისი გენდერული კუთვნილებისა ელექტორატის აქტივობის მთავარ ინდიკატორად ასევე გვევლინება ასაკი და მიღებული განათლება. ტაივანზე ქალთა ელექტორატის მზადყოფნა აქტიური მონაწილეობა მიიღოს პოლიტიკურ პროცესებში ცხადყოფს, რომ ისინი არ არიან პასიურები, აქტიურად მონაწილეობენ ტაივანზე დემოკრატიის განვითარებაში. [3]

იმის გათვალისწინებით თუ რა ზეგავლენას ახდენს რეპროდუქტიული ასაკი ქალთა ელექტორატზე, და კუნძულის მოსახლეობის დაბერების დღევანდელი ტემპი შეგვიძლია ვივარაუდოთ, რომ ტაივანის მოსახლეობა პერსპექტივაში საკმაოდ შემცირდება, მაგრამ სანამ ტაივანის ელექტორატის ნახევარზე მეტს ქალები წარმოადგენენ, სწორედ მათზე ბევრად იქნება დამოკიდებული ტაივანის მომავალი განვითარების ვექტორი.

იმის გამო, რომ მოხდა ერთი მხრივ ქალების მიერ ოპზიციურ მოძრაობაში წამყვანი პოზიციების და მეორეს მხრივ ხელისუფლების წარმომადგენლობით ორგანოებში საკმაოდ დიდი რაოდენობის ადგილების დაკავება, ქალებს მიეცათ საშუალება აქტიურად იმუშაონ როგორც „ქვედა“ ასევე „ზედა“ საფეხურებზე, რის შედეგადაც მიაღწიეს ქალებისა და მამაკაცების პრაქტიკულად თანაბარ უფლებებს. შეიძლება ითქვას, რომ ტაივანზე დამკვიდრდა გენდერული ურთიერთობების თანამედროვე მოდელი. [4]

ქალების აქტიურმა ჩართულობამ საზოგადოებრივ ცხოვრებაში და ხელისუფლების წარმომადგენლობით ორგანოებში ხელი შეუწყო სახელმწიფო პოლიტიკის ჩამოყალიბებას ქალთა უფლებების დაცვაში, ოჯახში, სამსახურში, განათლებისა და ქონებრივი ურთიერთობების სფეროში. ეს პოლიტიკა გამოიხატა მთელ რიგ კანონებში, ნორმატიულ აქტებში, სპეციალური სახელმწიფო და საზოგადოებრივი სტრუქტურების შექმნაში.

2009 წელს ტაივანმა მიიღო კონვენცია ქალთა მიმართ ყველა სახის დისკრიმინაციის შეწყვეტის შესახებ (CEDAW).

გენდერული პოლიტიკის რეალიზაციის ერთ-ერთ სერიოზულ მიღწევად შეიძლება ჩაითვალოს 2012 წლის საპარლამენტო არჩევნებში ქალებისა და მამაკაცების რაოდენობის პროცენტული შესაბამისობა (3/1.)

2013 წლის მონაცემებით ხელისუფლების

ორგანოებში 13%, ხოლო პარლამენტში კი 33% -ს ქალები წარმოადგენდნენ, საინტერესოა ის ფაქტიც რომ, ტაივანელი ქალები ბევრად უფრო აქტიურები არიან ვიდრე მეზობელი მაღალგანვითარებული ქვეყნების ქალები, ისეთი როგორცაა იაპონია და სამხრეთ კორეა. მიუხედავად ტაივანზე განხორციელებული გენდერული პოლიტიკისა კუნძულზე კიდევ რჩება რიგი პრობლემებისა რომელთა გადაწყვეტა მოუწევთ პერსპექტივაში. ეს არის არსებული კონფუციური ტრადიციების დაძლევა, აუცილებლობა „სოციალური ლიფტის“ შექმნისა იმ ქალების მიმართ, რომლებმაც მიიღეს უმაღლესი განათლება და აქვთ პრეტენზია მაღალანაზღაურებად სამსახურებზე და კარიერულ ზრდაზე.

განხილვას საჭიროებს პარტიულ-სახელმწიფოებრივ იერარქიაში ქალთა წარმომადგენლობის დარეგულირების საკითხი, იგულისხმება „ზედა ზღვარის ეფექტი“ (კვოტა).

ხელისუფლებას ესმის პოლიტიკური კულტურის მოდერნიზაციის, პოლიტიკურ სისტემაში ქალთა სასარგებლოდ შემდგომი რეფორმების გატარების, საარჩევნო მექანიზმების სრულყოფის აუცილებლობა. ამ მხრივ გადადგმული ნაბიჯები შეცვლას „გადაწყვეტილების მიმღებ“ თანამდებობებზე ქალთა დანიშვნის საკითხის მიმართ. პარტიულ-სახელმწიფოებრივ იერარქიაში ქალთა წარმომადგენლობისათვის „ქვედა ზღვარის“ დანესება,

ქალთა უფლებების დაცვისა და მათი მდგომარეობის გაუმჯობესების პროცესში უმთავრეს როლს თამაშობს ოფიციალური გენდერული პოლიტიკა, რომელიც მხარს უჭერს ქალთა თანასწორუფლებიანობის იდეას და მმართველი პარტიის (იგულისხმება მატერიკული ჩინეთი) მხარდაჭერას.

ბოლო ათწლეულის პერიოდში ჩამოყალიბებული დემოკრატიული სისტემის პირობების გათვალისწინებით ტაივანს მოუწევს განაახლოს პოლიტიკური და ეკონომიკური მდგომარეობა, მატერიკულ ჩინეთთან სულ უფრო გაღრმავებული ეკონომიკური ინტეგრაციის გამო ძალზედ დაძაბული შიდაპოლიტიკური ბრძოლის ფონზე. ტაივანის ორივე პოლიტიკური პარტია - გომინდანი და დემოკრატიულ პროგრესული პარტია გამალებით ეჯიბრებიან თუ ვინ მიაღწევს საზოგადოებასთან კონსენსუსს და მოახერხებს საზოგადოების შიდა ძალების გაერთიანებას.[5]

2008 წელს ტაივანის მოსახლეობამ მოინდომა, რომ დემოკრატიულ პროგრესულ პარტიას ადგილი დაეთმო გომინდანისათვის. დემოკრატიულ პროგრესულ პარტიას ამით მიეცა საშუალება კრიტიკულად შეეხედა თავისი მოღვაწეობისათვის, ჩაეტარებინა პარტიის რეფორმირება, გამოემუშაებინა უფრო მოქნილი სტრატეგია, მომზადებულიყო ახალი სტარტისათვის. სწორედ ამ მოვლენების გამოძახილი იყო 2016 წელს ჩატარებული საპრეზიდენტო არჩევნები,

სადაც დემოკრატიულმა ღირებულებებმა გაიმარჯვა და ამასთანავე აქამდე ჩინეთისა და ტაივანის პოლიტიკური ისტორიისათვის უპრეცედენტო ფაქტი მოხდა-ქვეყნის სათავეში მოვიდა ქალი ლიდერი. ეს არის პირველი ქალი ლიდერი ჩინურად მოლაპარაკე სამყაროში და საერთოდ აზიურ სამყაროში, რომელიც დინასტიური მარჯვენების მატარებელი არ არის. როგორც მოგახსენებათ, უმეტესი აზიელი ქალი ლიდერებისა არიან თავიანთი მეუღლეების, მამების ან ძმების პოლიტიკური მემკვიდრეები. მაგალითად: სირიმაგო ბანდარნაიკე, ცეილონის პრემიერ მინისტრი, მეუღლის პოლიტიკური მემკვიდრე და ჩანდრიკა კუმარატუნგას, შრი-ლანკის პრეზიდენტის დედა. ინდოეთის პირველი ქალი პრემიერ მინისტრი-ინდირა განდი მამის, ინდოეთის პირველი პრემიერ მინისტრის ქალიშვილი იყო. ბენაზირ ბლუტო (პაკისტანის პირველი ქალი პრემიერ მინისტრი) და მეგავათი სუკარნოპურტი (ბანგლადეში) მამების პოლიტიკური მემკვიდრეები იყვნენ. ასევე აღსანიშნავია ბირმელი პოლიტიკოსი და ნობელიანტი აუნ სან სუ ჩი, რომელიც ასევე გახლდათ ბირმელი გმირის, „დიდი გენერლის“ ქალიშვილი. სამხრეთ კორეის ახლანდელი პრეზიდენტიც არის სამხრეთ კორეის ეკონომიკური სასწაულის არქიტექტორისა და ყოფილი პრემიერ მინისტრის ქალიშვილი. სწორედ ასეთ ფონზე ტაივანის პრეზიდენტის გამარჯვება ნამდვილად პრეცედენტულ ხასიათს ატარებს.[6]

ტაივანის დემოკრატიული პროგრესული პარტიის პოლიტიკა სავარაუდოდ იქნება დაფუძნებული ყველა ფრაქციასთან თანამშრომლობაზე, ბიზნესისა და საზოგადოების სფეროებიდან ნიჭიერი ხალხის მოზიდვაზე. მაგრამ ძირითადი რეფორმები სავარაუდოდ იქნება უმთავრესი პოლიტიკური საკითხების- მატერიკულ ჩინეთთან ურთიერთობების დარეგულირებისაკენ მიმართული. აქ დემოკრატიულ პროგრესულ პარტიას შესაძლოა მჭიდრო თანამშრომლობა მოუწიოს გომინდანთანაც, რათა პოლიტიკური პრობლემები გადაწყვიტოს ტაივანის ხალხის ინტერესების დაცვით და არა ერთეული პოლიტიკური ლიდერების პრიორიტეტების გათვალისწინებით.

გამოყენებული ლიტერატურა:

1. არჩილ კალანდია “ჩინეთის ტრანსფორმაცია XXI საუკუნეში”/ გვ. 32-36.
2. “The participation of women in the social - political evolution of the society in Taiwan”//International Convention of Asia Scholars 6 “Think Asia!” August 6-9, 2009, Daejeon Convention Center, Korea. P.186.
3. Ищите китайскую женщину. Демократическая прогрессивная партия Тайваня: особенности борьбы за электорат// Мир и политика. Известия. Февраль 2013. No2 (77). С.128 –141. – 1,6 п.л.
4. Положение женщин и гендерный вопрос в современном Тайване // Проблемы Дальнего Востока .2009. No 6. С.86 – 100 –1 п.л.
5. Участие женщин в социально-политической жизни Тайваня // Современной Тайвань. Справочно-аналитические материалы. Выпуск 11 (19). – М.: ИДВ РАН, 2010. С.76 – 89. – 1 п.л.
6. [www.asia,nikkei.com/Asian Review/](http://www.asia.nikkei.com/Asian%20Review/) “Tsai achieves historic first on her own merits”/ 16, 01, 2016 9:00 pm